

ДАЛЬША ДОПОМОГА УКРАЇНСЬКИМ ПОВЕНЯМ

НЮ ЙОРК. — Центральна Рада міста Ньюарку (Ню Джерзі) прислала до Обеднання на допомогу жертвам повени дальшу суму \$145. Разом з попередньою жертвою в сумі \$143.50 ця Рада прислала вже на ту ціль \$288.50.

КРИТИКУЄ ЗА ПОМІЧ ЧУЖИНЦЯМ.

НЮ ЙОРК. — Олдерман (лавник) Джозеф Кінслі критикував міське бюро праці (Емердженті Реліф Бюро) за те, що воно не подало досі точного звіту, скільки ненатуралізованих громадян дістає від цього бюро працю або грошеву підмогу. Він твердив, що багато чужинців дістає підмогу в той час, як американські горожани терплять нужду і голод. Кінслі прочитав також листа від панни Карр, що завідує тим бюро. У тому листі вона каже, що досі бюро не тримало реєстрів, хто є горожанином, а хто ні. За кілька тижнів вона обіцяла ті реєстри зладити.

ГОФМЕН ВИХОДИТЬ ПЕРЕМОЖЦЕМ.

ДЖЕРЗІ СІТІ. — Губернатор стейти Ню Джерзі, Гофман, який у відомому процесі проти Гавпмана, вбивника дитини Ліндберга, гостро критикував суд і поліційні влади, дістав від населення свого стейти моральну піддержку. В голосуванні, що має йти делегатом на республіканську конвенцію, він побив переважно більшістю голосів свого противника Форта й тим відзнався вповні свій прес-тіж, який внаслідок гострої кампанії проти нього, здавалося, він був утратив.

ПРОПОНУЄ ЗЛУКУ З КАНАДОЮ.

ВАШІНГТОН. — Конгресмен Сірович подав на засіданні конгресу проєкт, на основі якого можна було б перевести злуку Канади зі Злученими Державами Америки. Та не згадував він нічого, чи схочуть цього канадійці. У відповідь на цей проєкт прем'єр провінції Онтаріо (Канада), Гелбурн, без проволочки відповів: „Ми дуже добре себе почували так, як ми є сьогодні“.

ПІДНЕСЛИ ПЛАТНЮ СКЛЕПОВИМ РОБІТНИКАМ.

ДІТРОЙТ. — Корпорація Крайслера проголосила, що від 1-го червня всім своїм робітникам по склепах підносить платню. Підвишка не є для всіх однаковою, але пересічно вона вносить п'ять відсотків попередньої платні. Через цю підвишку, твердить ця корпорація, її робітників заробляють тепер трохи більше ніж у 1929 році, перед депресією.

СТУДЕНТ У НЕОСУДНОСТІ БІВІВ ТОВАРИША.

ВІЛІЯМСТАВН (Масачусетс). — Джек Сомерс, 19-літній студент колегії Віліямс, застрелив на смерть одного свого товариша, а другого поранив. Опісля сам поповнив самогубство. Причин того трагічного вчинку ніхто не знає, бо товариші добре собі жили і безпосередньо перед мордом не сварились, а навіть приязно привітались. Професори пояснюють це тим, що Сомерс із надмірних студій попав у розстрій нервів і цей учинок поповнив у неосудності.

ЗАСТАНОВЛЯЮТЬСЯ НАД СУСПІЛЬНИМ ЗДОРОВ'ЯМ.

НЮ ЙОРК. — На нарадах представників товариств, що займаються суспільним здоров'ям, різні лікарі виголошували свої доклади. Д-р Паран сказав, що час важливості матері, а потім перші роки немовляти є важливі для розвою й добробуту даної суспільності, ніж різні політичні проєкти „суспільної безпеки“, а навіть пенсія для старих, чи опіка над сліпими.

Другий референт, д-р Мур, звернув увагу на венеричні недуги. Він сказав, що сифіліс осягнув застрашальні розміри, і що в Америці є біля 13,000,000 людей, недужих на ту страшну хворобу. Однак він потішав, що медицина придумала дуже успішні ліки на ці хвороби, так, що впродовж одного покоління її можна було б зовсім усунути з суспільності, якби не стояла на перешкоді в тому соромливість. Люди стидуються до тих хворіб признаєтись і затаюють їх так довго, аж поки не раз не є запізно. Через те самі терплять і не раз інших заражують.

ДАЛІ ЗАТІСНЯЮТЬ ДРУЖБУ.

НЮ ЙОРК. — Секретар комуністичної партії Америки, Бровдер, сказав, що його партія підготує проєкт створити спільний фронт із соціалістами в часі президентських виборів. Цей проєкт вони пропонують соціалістам на їх надходячий конвенції в Клівленді. Соціалістичний лідер Вальдман назвав цей проєкт „логічним і оправданим, бо коли соціалісти можуть разом з комуністами співати і парадувати 1-го травня, то чому не можуть іти разом до виборів?“

ПРИПИНИЛИ ПРОТИЖИДІВ-СЬКИЙ ЧАСОПИС.

В Берліні припинено видавництво часопису „Юденкеннер“. Видавано його кількома мовами на те, щоб ширити антисемітизм. Кажуть, що як тільки скінчаться Олімпійські ігрища, будуть цей часопис далі видавати. Часопис має підирати нацистичний уряд, як теж антисемітів з чужих країн.

ПОХОРОНИЛА СВОЄ НЕ-МОВЛЯТКО ПІД КУРНИКОМ.

Детективи арештували 35-літню Сару Гюз у Торонті й обвинуватили її у злочині загибелі народин дитини. Перед тим ті самі детективи викопали з землі під курником, що міститься на заді дому на Вилісон Сквер, тіло новонародженого немовляти. Мати дитини вийшла поліції, що була змушена поховати немовля сама, бо була без засобів і без роботи. Короонер назначив секцію немовляти, щоб дізнатись, чи воно було поховане живим.

ВЕЛИКІ БУДІВЛІ В 1936. Р.

Сучасна техніка виконує величезні будівлі, про які ще недавно ніхто не пробував мріяти. На 1936. р. інженіри заповіли цілу низку таких будівель. Перш усього звертають увагу на плани двох величезних каналів. Перший з них має перетяти великий американський півострів Флориду, щоб скоротити водну дорогу з Атлантичного океану до Мексиканського моря. Довжина каналу обчислена на 195 англіських миль (поверх 300 км.). Другий канал будуть Совети і він має злучити Москву з Волгою, перемінюючи совєтську столицю в порт. Велику різноманітність бачимо в проєктах тунелів. На першому місці слід згадати про Андійський тунель, що злучить попід гірське пасмо Андів Чіле з Аргентиною. Буде це найбільший тунель на світі, бо довгий 35 км. Далше проєктують тунель, що має пробити гірський масив Мон-Блянк, щоб злучити Францію з Італією. Етіопська війна відсунула на другий план проєкт будови тунелю попід Гібральтарський пролив, що лучив би Європу з Африкою. Японський уряд приступає, як відомо, до будови великого підморського тунелю, що лучить два найважливіші японські острови. Данські та шведські інженіри проєктують тепер над полученням Копенгаги зі шведським портом Мальме при допомозі мосту над проливом Сунд, що буде опиратись об острівцець Сальтголь. Міст буде довгий 25 км., широкій 15 м. В цьому році розпочнеться теж будова фантастичної вежі, за-проєктованої у зв'язку зі світовою виставою, що відбудеться в Парижі в 1937. р. Вежа буде висока 800 метрів. Теперішню вежу Айфля, високу 300 метрів (побудовану 1889. р.), мають розібрати. Згадають ще про тунель, який будуть французькі інженіри під Вогезами. Тунель довгий 3,300 метрів, але він зближує Альпзцію на 50 км. до Парижа, бо досі потяги мусіли в цьому місці далеко колувати.

ОДИНОКИ В КАНАДІ У-КРАЇНЕЦЬ КАПІТАНОМ ПАРОХОДУ.

Торонтоський часопис подають листу капітанів кораблів на Великих Озерах, між якими знаходиться й одинокий українець в Канаді, що дослужився становища капітана. Є ним Григорій Маковський, котрий командує кораблем „Раяей“, лінії Сарня Стімшип, Лімітед.

Вже від ряду літ займає п. Маковський становище капітана пароходу на Великих Озерах. Добився він свого становища зі звичайного хлопця-послугача, діставши заняття на пароході у своїм родинним місті Форт Вілліам, Онт. Варт додати, що українська колонія у Форт Вілліам достарчує багато моряків і робітників на озерні пароходи. Декотрі з них уже повибивалися на других, третій і четвертий „мейтів“, на пароході, ранги, які переходить кожний капітан, котрий крім служби на покладі мусить брати окремі курси з мореплавання та здавати державні іспити. Ті всі умови переходив, розуміється, п. Маковський. Всі його знають у Форт Вілліам і в інших містах як щирого українця, що дуже інтересується українськими справами.

ПОПАЛА В ТЯЖКИЙ СОН.

Катерина Бачинська, 20-літня донька українських родичів з Пітсфілда, Масс., взяла заведлику дозу лікарства на спання, так, що три доби не могла пробудитися. В часі сну її кормили штучно. Лікарі не можуть зрозуміти одного: чому лікарство, яке зажила Бачинська, не почало ділати відразу, а щойно по кількох годинах.

ДИТИНА, ЗАГУБЛЕНА СЕРЕД СНІГІВ, ПРИХОДИТЬ ДО ЗДОРОВ'Я.

В околицях Ст. Джан, Нью-Фондленд, загубилася серед лісів, завіяних снігами, 9-літня Люсі Герис. Загублену дитину знайшли після 12-денних пошукувань. Показується, що дитина 12 днів жила серед снігів, спала на снігу і кормилася снігом. Коли дитину знайшли, лікарі були переконані, що вона або помере, або останеться калікою на ціле життя. Тимчасом проти всіх сподівань лікарів дівчинка приходить до повного здоров'я. Лікарі твердять, що дитина буде жити та що їй не треба відразувати ні руки, ні ноги.

Всі лікарі, які дитину бачили і які знали про її блукання серед снігів 12 днів і 12 ночей, не можуть вийти з дива, як дитина могла жити так довго без поживи і так довго видержати всі невідгоди. Вони твердять, що дівчинка повадилася всі теорії лікарів про вітаміни й інші середники утримання людського життя.

ОНТЕРІО НАРІБОГАТІША ПРОВІНЦІЯ В КАНАДІ.

Міністер торгівлі й промислу Юлер зладив статистичну компіляцію національного багатства провінції Канади, з 1929 р. вартість Онтеріо, до багатіша провінція, бо вартість її вносить до всіх мільярдів і 795 мільонів доларів. В 1929 р. вартість Онтеріо доходила майже 11 мільярдів доларів.

ПІДОЗРІВАЮТЬ ПІМСТУ „ЧОРНОЇ РУКИ“.

На передмісті Торонта (Канада), на Кінгстон Ровд, невідомі справді розсадили підложеною бомбою овочевий склеп купця Грімальдія. Цілий склеп і більша частина будинку були здемолювані. На шастя, спляча родина італійців на поверсі вийшла ціло з експлозії. Поліція приписує випадок таємній діяльності „Чорної Руки“, тайної організації італійців, котрі таким терором мстяться, або вимушують грошеві датки. В околиці склепу Грімальдія впродовж двох тижнів вешталася трі підозрілі осібники, котрі, як поліція дослідила, були американські італійці.

ХЛОПЕЦЬ МАВ ДВІ СЛІПІ КИШКИ.

В недлю, 19-го квітня, привезено до едмонтонського загального шпиталю 13-літнього хлопця Вільфреда Пакета з недалекої колонії, хорого на запалення сліпої кишки. Коли доктор Булянг знявся до операції, щоб усунути сліпу кишку, переконався, що хлопець має дві сліпі кишки: одну з них нормального вигляду, запалену, а другу віддалену півтора цмів від першої та прирослу до відходової кишки. Вона була пуклена й гниюча та величини пальця. Обі кишки вирізано й schoвано у спирт. Хлопець почувається ліпше.

З КАР'ЄРИ АНГЛІСЬКИХ ДЖОКЕїв.

В березні ц. р. святкував в Англії у місті Істборн джокей Чарлз Вуд своє діамантове весілля в 81 р. життя. Його жінка має 79 літ. За своє життя він здобув 1,750 перших нагород на кінських перегонах і три рази найбільшу нагороду славного „дербі“. Його великим суперником був один з найкращих джокеїв Англії, Фред Арчер. Арчер був, як на джокея, трохи зависокий, бо аж 1 м. 74 см., а джокей не повинен важити більш як 54 кг. У 25-тім році життя побив він усіх інших джокеїв, але з року на рік його професія ставала для нього щораз тяжча. Не помагали купелі і дієта. Після передчасної смерті своєї жінки, яку дуже любив, покінчив він самогубством у 1888 р. В попереднього року здобув він 246 нагород, разом за все коротке 29-літнє життя 2,750 виграних і 4 рази „дербі“. — пересічно 200 виграних річно.

Тепер найпопулярнішим англійським джокеєм є Гордон Річардс, що два роки тому здобув 247 виграних — рекордову цифру. Його перевищив тільки у 1906 р. американець Мілер, що мав за рік 388 виграних. Тут треба додати пояснення, що в Америці кінські перегони тягнуться 12 місяців, а в Англії тільки від березня до листопада.

НОВІ ЛЮДОВІ ДОМИ.

Завдяки акції „Товариства школи людолюбів“ у сніттинському повіті вибудовано два нові людові доми, а саме в Потічку і Трійці. Товариство має в цьому повіті 10 світлиць і 8 бібліотек.

ДЛЯ ІНШИХ КОМЕДІЯ, А ДЛЯ ПОЛЯКІВ ТРАГЕДІЯ

ЛьВІВ. — Професор університету Ромер мав виклад, присвячений останнім кривавим львівським подіям. В нім він ствердив, що в Польщі все життя „виставлене на кпини“. Це, говорив проф. Ромер, для інших „може комедія, а для нас — трагедія“.

Він твердив, що суспільність у Польщі є поділена на „найліпших“ і „найгірших“. Осібник „першої класи“ може бути сьгодні куратором, завтра воеводою, а як йому і це сприкриться, то може стати — директором суспільної безпечальні. В таких умовах, казав проф. Ромер, кінчиться всяка відповідальність бюрократії. Суспільство стає у відношенні до неї безборонне, а далі пасивне й апатичне. І на таким тлі зроджується таке, як понура львівська трагедія. У світовій кризі, казав проф. Ромер, Польща осягнула „фатальний рекорд“.

ЛІЦИТАЦІЯ ПОМІЩИЦЬКИХ МАЄТКІВ.

ЛьВІВ. — Підуть на ліцитацію за неплачення податків величезні маєтки польських магнатських родин, навіть таких як Потоцькі. Зліцитується 364 маєтки. Деякі з них мають по 20,000 гектарів землі. Положені вони на терені воевідств: волинського, білостоцького, новгородського й виленького, себто на непольських землях.

ТАНЦЮЮЧІ ВОЄВОДИ.

КРАКІВ (Польща). — „Фронт Роботнічи“ пише у зв'язку з пролиттям робітничої крові на вулицях Кракова про краківського тодішнього воеводу ось що:

„Треба бачити його на тансінгових дошках, бачити і подивити його легкість, зручність, його піруети, румби, танга, фокстроти, щоб зрозуміти, який гордий може бути Краків з такого танцмайстра. Такий спортсмен мусить бути теж без закиду як урядовець. Його прикмета передовсім — зимна кров і рівновага ума. Від часу відомого похорону 8 робітників, що погасли „наглою смертю“ в Кракові, танцював уже 5 вечорів на дансінгу“.

ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО ПАДЕРЕВСЬКОГО.

ВАРШАВА (Польща). — Польський часопис доносить із Швайцарії, що у вільї Гната Падеревського відбулася важна конференція, на якій радили над утворенням помірковано-опозиційної групи, що не допускала б до себе націоналістів і соціалістів та мала б ратувати Польщу від заглади. Групу ту пірають крім Падеревського бувший прем'єр Вітос, генерал Сікорський, генерал Галер і інші.

А інші джерела подають, що поширюється агітація за те, щоб спровадити Падеревського до Варшави, щоб „обеднати біля його особи всі сили для боротьби... з комунізмом“.

КАЖУТЬ, ЩО ЛИТВА В ОБІМАХ МОСКВИ.

МОСКВА (Росія). — Польський кореспондент з Москви доносить, що литовський військовий штаб відбуд в совєтським маршалом Ворошиловом наради, на яких обговорено плани реорганізації литовської армії при допомозі совєтських інструкторів. Москва малаб теж модерно озброїти литовську армію.

ЖІНКИ ЗА МИР.

АМСТЕРДАМ (Голандія). — Яких 20,000 жінок, що зіхалися з цілого краю, відбули демонстраційний похід, звернений проти війни. Учасниці — це пацифістки. Кожна мала на собі білу квітку.

МУСОЛІНІ ПОПУСКАЄ ПРОТИВНИКАМ.

РІМ. — Проголошено звільнення з тюрми 495 осіб, що були увязнені за політичні проступки і вислані на карні острови. Кажуть далі, що Мусоліні дозволить вертатись до Італії всім політичним утікачам, даючи їм гарантію, що не будуть переслідувані. А в Етіопії маршал Граціані звільнив усіх полонених етіопських жовнірів і казав їм вертатись до своїх сіл та розповісти населенню, що їх італійці добре годували та добре з ними поводились. Вони теж мають освідомити етіопців щодо того, що всі вони стали тепер італійськими підданними.

ВІДЗНАЧЕНО АМЕРИКАНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

РІМ. — Заступник італійського короля в Етіопії, маршал Бадоліо, відзначив воєнним хрестом за хоробрість Герберта Л. Метюса, воєнного кореспондента часопису „Ди Нью Йорк Таймс“. Це перший журналіст, що дістав таке високе відзначення. Одержав його Метюс за те, що взяв участь у цілій воєнній кампанії, від початку до кінця, був у перших боєвих рядах, а в рижних небезпеках виказував відвагу і холоднокровність, як теж не дбав про безпеку своєї особи, а тільки про своє діло, до якого був призначений.

"SVOBODA" (LIBERTY) FOUNDED 1893 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. Edited by Editorial Committee. Entered as 2nd Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918. За оголошення редакція не відповідає. Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807. Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. За кожду зміну адреси платиться 10 центів. Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЛЬВІВСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ І ТХ ПРИЧИНИ

(Оригінальний допис з Галичини).

Интересні погляди на цілу ту справу висказує один наш часопис, що пише:

„У львівських подіях є щось спеціальне, щось особливо поучаюче. А саме: очевидці оповідають, що в деяких місцях нищення дорогих вікон переводила зовсім невеличка товпа; часом робили це навіть — два-три підручки! І спокійно дивилися на це елегантно одягнені люди, що не належали ні до голодуючих, ні до безробітних. І вони ні пацьмен не кивнули, ні устами не рушили, щоб перешкодити нищенню публично-го добра. Так, кажуть, було при вибиванню вікон у Промисловому Музеї і в багатьох інших місцях. І це, а не ще інше — найгірніша поява то-го грізного дня у Львові, 16-го квітня 1936 року. Та поява свідчить про байдужність публіки головно-го міста цього краю, байдужність людей очевидно неубогих, байдужність навіть на знищення публичного добра, байдужність також на наслідки того, що гряде. Де влади-ва причина цього? А, ніде ін-де, тільки в дуже довгим „ви-хованню“ рішальної публіки цього міста в атмосфері національної ненависті. Нема найменшого сумніву, що якби так мали жовто-сині відзнаки ті, що били шибви в Промис-ловому Музею чи в Миськім Театрі, то публіка бубал на них кинулася напевно. Але вони не мали жовто-синих від-знак і не говорили по україн-ськи, отже могли свobodно робити те, що робили. Навіть в малій кількості, навіть в білий день, навіть...

„Що більше! Навіть під вра-жінням останніх подій, що не мають нічого спільного з „українською небезпекою“, з такого відповідального місця як з президії столичного міста Львова в формальній відозві викликається перед поль-ським населенням образи з недавньої минушини, — що мають кольорит національної ворожнечі і боротьби. Якж можуть бути наслідки такої ментальності і такого пове-дення для людей, що мають таку ментальність і для всьо-го, що вони посідають? Не інакші, як коли хтось, що Йо-го майно zagrożене повинно, думає, що воно zagrożене пожежею... Він очевидно всю свою увагу буде звертати на вогонь, а тимчасом мутна во-да повинна буде заливати все, що він має“.

Але відозва львівської го-родської президії була нічим у порівнянні до відозви львів-ського польського і вірмен-ського архієпископа, та від-озва „Оброньців Львова“.

В них повно цюкування на українців, так, неначе ці тра-гічні події були ділом україн-ців.

Ці відозви характеризують знаменито польську суспіль-ність у Східній Галичині, кот-ра, сидячи на динаміті, ціл-ком не розуміє свого поло-ження.

А динаміт є тай немало Йо-го. Говорить про це між ін-шим ухвала центральної комі-сії професійних союзів у Вар-шаві, котра звучить:

„Центральний Комітет професійних союзів“, вислувавши звіту про трагічні події у Львові, котрих жертвою упа-ло так багато вбитих і ране-них робітників внаслідок збройної акції поліції проти тисяч супокійно ідучих в похоронний похід робітни-чих рядів — протестує якнай-енергічніше проти поведінки адміністраційно - поліційних властей і домагається від уряду потягнення до від-повідальності винуватців цих кривавих подій.

„Центр. Комісія професій-них союзів“, стверджує рівно-часно, що львівські події, по-дібно як і попередні в Крако-ві і Ченстохові розігралися на тлі довготривалого безробіття і неможливості позискання я-коїнебудь праці та засобів до-життя.

„Приноровлювання супроти робітників кривавих метод яко-го засобів репресії і застра-шування не може заспокоїти потреб гинучих з нужди і го-лоду мас та викликне серед них лише почування гніву і ненависті“.

А часопис „Редута“ каже: „Людина може багато пере-нести, як довго не зстане нарушений шпик її хребетної кости: віра в справедливість і надія на краще завтра. І тут власне дійшли ми до найглиб-шого джерела зла, до найтяж-шої нашої (польської) хоро-би. Ми не уміли показати лю-дам праці суспільного ідеалу, до котрого має Польща пря-мувати“.

„Редута“ каже, що причи-ною цього є передчасна смерть маршала Пілсудсько-го, через котру це найважли-віше питання наших часів по-стало не лише нерозв'язане, але навіть не з'яло постав-лене ясно.

Тут є очевидною помилка по стороні цього часопису, котрий сподівався, що Пісуд-ський розвиває і питання су-спільне, над котрим тисячі у-чених і практиків ломили і ді-лають собі голови.

Пілсудський став соціалі-стом і організував робітників тому, що бачив у них ще най-більшу революційну силу, на котрій можна оперти замган-ня до висвобождения Польщі.

Колиж у листопаді 1918 р. він став на чолі відродже-ної Польщі, а члени одної де-путації заговорили до нього: „товаришу Пілсудський“ — він їм сказав отверто: „Я вже не є жаден „товариш“, але голова держави“.

Він підчас своєї фактичної диктатури в Польщі дбав го-ловно за армію та про загра-ничну політику, а справами суспільними взагалі не зани-мався. Отже думка „Редуті“, що Пілсудський ні менше ні більше лише розважав би су-спільне питання — є наївна.

Слушність має радше зга-

сів коло неї. Сів тісно до неї, бо куп була нерівна і як би був сів подальше, то був би зсунувся. Щоби не зсунутися, вона ще більше підіпхалася до нього.

— Тепер я міг би цілком добре обіймити її за шию, пригорнути до себе і шепну-ти їй до вуха, що люблю її, — думав парубок. — Як би те сонце не світило мені так дуже в очі. Треба заждати, аж знов буде темно. Вона може погнівалася би, як би я таке пусте зачав у білу днину.

Коли він сидів коло неї як та колода, вона встала і пі-шла. Тепер вона ішла перша, він за нею. Роззираючися, па-рубок погадав:

— Тепер крайня пора поба-лакати з нею на розум, бо це чекати години і ми будемо у Мединця. Чеїже там не буде такої доброї нагоди, як тут. І вертаючися, обое з таким тягаром на хребті, годі буде про таке балакати. Як ми, до-бивши торгу, зігнені і стог-нучи під міхом яблук, поці-дувались би? Як тепер сяде-мо відпочати, то скажу їй, що поберемося. Вона гарбуза не дасть мені. Вона й тепер що хвиля зачіпає мене. Чому, до-дідька, не скаже, що любить мене? Чи боїться, що я ви-смію її? Як сядемо, то таки зараз обійму її за шию. Вона хіба вже сама буде знати, що я таким способом хочу їй ска-зати.

У дівчини були мабуть по-дібні думки. Коли зійшло сон-це і вони ішли попри купу рі-ща, вона сказала:

— Мушу видихатися, бо ми ішли дуже скоро.

Вона сіла на купу ріща, він

дана „Комісія професійних союзів“, що вважає головною причиною розривів у Польщі безробіття і нужду робітни-ків.

Що таку знамениту нагоду для пропаганди не могли ко-муністи лишити невикористаною — це річ ясна.

Вони, що дістали з Москви приказ держатися політики „найвужчої шпарки“, мали би злегкозжити таку нагоду, що їм просто відчинила браму для розарювання?

І міг би хтось сказати: „А-леж вони не заохочували до „грабунків“! А чому ж би ні? Чиж вони в Росії і на Великій Україні не побідили власне при допомозі клича: „Грaб нагpaблoннoе?“

Іх головна ціль — прийти до влади, і то до влади над пролетаріатом, а до цього всякі засоби є в їх очах доз-волені. Адаже тепер у Росії — щоби лише удержатися при кермі, зачинають вони навіть кокетувати з патріотизмом і любовю до „родини“ (вітчи-ни). Цеж вони навіть ін-ституцію „Донських козаків“ беруться воскрешувати.

Підчас величезних арешто-вань (біля двох тисяч осіб) по львівських подіях — ви-ловлено і цілу шайку больше-вицьких агітаторів (майже са-мих жидів) та віддано їх під суд. Менше винуватих (до 100 осіб) заслано до Берези Кар-тузької.

Отче і є сподівані репресії. Але нарешті подумано і про роботу для безробітних: зі всіх боків вишукують капіта-ли, щоби розпочати більші публічні роботи.

З капіталами іде справа пия-вно — але всеж таки знайде працю якийсь. більше число безробітних. Лише в тому бі-да, що треба було аж кілька-десять трупів — щоби ті, що розпоряджають публічними капіталами; подумали над тим, що і робітників хоче ї-ти, убитися і мати дах над го-ловою.

На закінчення отцеї статті треба піднести, що політична адміністрація в Польщі є див-но збудована. І так наприклад на становища воеводів покли-кується звичайно полковни-ків, а на становища старостів — майорів чи інших офіцерів.

А тому, що ті панове прав не студіювали, то на їх заступни-ків покликано звичайно лю-дей, що вже покінчили прав-ничий факультет. Розумієть-ся, що через це мусить при-йти часто до непорозумін між одними і другими, бо не кож-ну справу можна погодити ударом шаблі або приписами військового впоряду. На тім терпить людність, терплять національні меншини (україн-ці в першій ряді) і остаточно доходять до таких трагедій, як ось у Львові. Та щож — горбатого і могила не випро-стує, а хоч ті трагедії ма-ють головню економічне під-ложжя, використуване зруч-но комуністами, — то такі верхи польської суспільності, як і „арциєпискупі“ — журять-ся і тут більше про „поль-ськосць Львова“!

Юрій Горovenko.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МІЛВОКІ, ВіС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє, всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбуватимуться в суботу, 23 травня, в годині 7-ми вечір, в галі церковній, 1231 West Scot вул. Обов'язком кожного члена є прийти на збори, бо маємо дуже важкі справи до пологодження. Ті члени, що не приходили на збори і по три місяці, бо мовляв на чужій галі, тепер вже будуть на своїй галі. Кожний член мусить прийти; непри-язний член мусить заплатити 1 дол. кари, росимо тих членів, котрі ще не вписали своїх дітей до Союзу, хай впишуть тепер на цих зборах. — Т. Таня, предс.; Н. Кудринський, секр.

Ах ті жінки!

— Ваша жінка говори-ла, що моя жінка це дур-на гуска!

— Ах ті жінки! Одна така як друга!

ТРЕБА ГОЛОВИ, А НЕ МУНДУРУ

В Польщі по „полковниках“ прийшли до вирішного слова „генерали“. Так треба розуміти останній кабінетний „переворот“ у Польщі, коли маємо на увазі особи. Та позатим треба шукати глибших причин, чому треба було перевести основні зміни в польській конституції й чому мусило прийти до нових змін у польським уряді.

Що спричинило ті зміни, пізнати найкраще по тим, що пише про це урядова Польська Агенція Телеграфічна, передаючи погляди щодо цього польської преси, очевидно тої, яка підходить до смаку уряду.

Отже польська преса стверджує, що Польща dokonче потребує консолідації, що їй треба скінчити з внутрішньою боротьбою, а зачати скріплятися — при допомозі армії і зброєння. Тому треба зміцнити авторитет держави. І то при допомозі жовніра.

Що з того виходить? Та ніщо інше, а лиш те, що в Польщі є непорядок, що Польщею не править уряд, за яким є населення краю, що уряд не має попертя серед польських партій та що уряд не може чи не вміє розв'язувати державних проблем, бо стрічається з опозицією, саботажем і т. п.

І от ліком на те все має бути, коли вжити слів польської преси, „жовнір у мундурі“, або „жовнір у чинній службі“.

Значить, треба числитися з тим, що тепер матимемо в Польщі вже чисту військову диктатуру, здійснення того, про що мріяв Пілсудський. Армія чи там генерали матимуть перше й останнє слово.

Важко передбачити, які будуть безпосередні наслідки тих перемін. На нашу думку, ці зміни Польщі скріпити не зможуть, а тільки доведуть її до ще більшого хаосу. Сам „мундур“ Польщі не виратує. Тут треба великого державного розуму, а не мундуру. А так, як справи представляються, того державного розуму ніде не видно. Тому можна бути певним, що „польський жовнір у мундурі“ не полагодиць і найважливішій для Польщі справі, себто справі т. зв. „національних меншин“. Що з Польщею кепсько, це добре бачать сторонники Пілсудського. Та не знають виходу з цієї ситуації. А не знають тому, що його взагалі нема, бо Польща є штучно зіплена і тому нею так штучно правлять, що завжди мусить десь щось рватися, поки вкінці не завалиться ціла структура, побудована на — ілюзіях.

Всі затямили собі

(Оповідання). (2)

Дівчина озирнулася і, глянувши на небо, відповіла:

— Ранньої зорі їще не видно, бо ще дуже рано.

І знов ішли мовчки.

— Го! — крикнув Семань, підкнутися. — Щастя, що я не впав.

— Не впадь, бо земля тверда. Розібеш собі ніс.

Увійшли в ліс. Лише легкий вітер шумів у верхках лісіючих дерев і під ногами шелестіло сухе листя. Парубок здригнувся, бо дівчина, що все ще йшла позаду, зрівнялася з ним і промовила.

— Ходім троха поволіше, бо як будемо так бігти, то до каменя прийдемо, заки ще буде ясно.

При дорозі, недалеко виходу з ліса, лежав камінь, великий як скриня, високий як новонароджене теля. Старі люди казали, що за їх дідів на тім камені стояла якась кам'яна фігура, та тодішній піп приказав розбити її і розметати. Лишився тільки камінь, на яким та фігура стояла. Дехто боявся попри той камінь переходити вночі. Тепер Каська просила Семаня йти так поволі, щоби до фігури прийти аж тоді, коли вже буде світати.

— А що ж то шкодить, — сказав Семань — як до каменя прийдемо скорше? Він стоїть саме там, де нам треба

буде припочати. Сядемо на камені...

— Сусе Христе! — крикнула дівчина. — Хіба ти не знаєш, що коло того каменя товчуться духи?

— Духи? Справді духи? Коли так, то біжім, щоби до каменя прийти, ще заки зазоріє. Я жадного духа ще в життю не бачив. Я хотів би їм пригланутися!

— Коби ти до дівок був такий відважний, як до духів!

Каська не сказала так, бо не личить. Вона тільки подумала собі так. Знов ішли мовчки. Він перший, вона за ним.

— Ой! Я знов підкнутися. Хоч дивлюся під ноги, то того коріння, що вистає з землі, не бачу, бо тут в лісі ще темніше, як було в полі. Верхки дерев майже не пропускають світла зір.

— Ой! — крикнула Каська і впала, хоч цілком не підкнутися. — Поможи встати! Хоч дивлюся під ноги, то не бачу коріння, бо тут немніше ще, як було в полі.

Заки Семань приступив до неї, вона вже сама встала. Він тільки сказав:

— Уважай, бо знов упадеш! — І я ще раз упаду і ти ще раз упадеш, як не будемо обое держатися за руки. Як обое будемо держатися, то може вже не впадемо, — Семань повторив і поволи, наїдумуючись, подав їй рамя.

— Нарешті маю її так, як вже давно хотів мати, — подумав парубок, — та це лиш початок. Це лиш нагода, яка влекшує решту. Про ту решту треба побалакати з нею. Саме тепер крайня пора. Тільки мені соромно впрошуватися. Коби мені до голови прийшла яка розумна гадка, як то до неї забалакати, щоби вона знала, що хочу з нею оженитися, скоро вернуся з війська!

Думав, передумував і нарешті сказав:

— Ми обое служимо разом одному господареві. Тепер обое ідемо разом до одного господаря по яблоска.

Сказав це і замовк. Вона хвилю ждала на кінець. Коли він не кінчив, вона повторила.

— Обое служимо одному господареві. Тепер обое ідемо до одного господаря по яблоска. Щож буде далі? Обое...

Кажучи це, Каська притулилася сильніше до парубка. Семанови духа заперло. Гадав, що його дусить. Він вприв:

— Стежка завузька для двох осіб в купі, — сказав і випустив її рамя.

Тепер Семань знов ішов попереду, Каська за ним. Вже підходили до каменя, про котрий люди казали, що деколи сідає на ньому Антипоко; казали, що деколи блимає коло нього мрачне світло, що на тім камені сідає птах, який заповідає смерть. Дівчина прискочила до парубка, всунула руку поза його рамя і притулилася до нього, кажучи:

— Я дуже боюся... Ми грішні Тебе Бога просим, услиши нас, прости нам і помилуй нас, Господи!

— Вже підходить! — крикнув парубок.

— Мати Божо, не дай мене! — кажучи це, дівчина впала навколішки і стала хреститися.

— Ти може побачила якого духа? — спитав парубок.

— Я не бачу нічого.

— Таж ти сам казав, що підходить.

— Підходить рання зоря.

— Зоря? А я гадала, що чорт.

Каська встала і знов ішли. Він перший, вона за ним. Поволі свитало. Вони вийшли з високого ліса на зруб. Парубок погадав:

— Тепер крайня пора побалакати з нею на розум, бо це чекати години і ми будемо у Мединця. Чеїже там не буде такої доброї нагоди, як тут. І вертаючися, обое з таким тягаром на хребті, годі буде про таке балакати. Як ми, до-бивши торгу, зігнені і стог-нучи під міхом яблук, поці-дувались би? Як тепер сяде-мо відпочати, то скажу їй, що поберемося. Вона гарбуза не дасть мені. Вона й тепер що хвиля зачіпає мене. Чому, до-дідька, не скаже, що любить мене? Чи боїться, що я ви-смію її? Як сядемо, то таки зараз обійму її за шию. Вона хіба вже сама буде знати, що я таким способом хочу їй ска-зати.

У дівчини були мабуть по-дібні думки. Коли зійшло сон-це і вони ішли попри купу рі-ща, вона сказала:

— Мушу видихатися, бо ми ішли дуже скоро.

Вона сіла на купу ріща, він

сидів коло неї. Сів тісно до неї, бо куп була нерівна і як би був сів подальше, то був би зсунувся. Щоби не зсунутися, вона ще більше підіпхалася до нього.

— Тепер я міг би цілком добре обіймити її за шию, пригорнути до себе і шепну-ти їй до вуха, що люблю її, — думав парубок. — Як би те сонце не світило мені так дуже в очі. Треба заждати, аж знов буде темно. Вона може погнівалася би, як би я таке пусте зачав у білу днину.

Коли він сидів коло неї як та колода, вона встала і пі-шла. Тепер вона ішла перша, він за нею. Роззираючися, па-рубок погадав:

— Тепер крайня пора поба-лакати з нею на розум, бо це чекати години і ми будемо у Мединця. Чеїже там не буде такої доброї нагоди, як тут. І вертаючися, обое з таким тягаром на хребті, годі буде про таке балакати. Як ми, до-бивши торгу, зігнені і стог-нучи під міхом яблук, поці-дувались би? Як тепер сяде-мо відпочати, то скажу їй, що поберемося. Вона гарбуза не дасть мені. Вона й тепер що хвиля зачіпає мене. Чому, до-дідька, не скаже, що любить мене? Чи боїться, що я ви-смію її? Як сядемо, то таки зараз обійму її за шию. Вона хіба вже сама буде знати, що я таким способом хочу їй ска-зати.

У дівчини були мабуть по-дібні думки. Коли зійшло сон-це і вони ішли попри купу рі-ща, вона сказала:

— Мушу видихатися, бо ми ішли дуже скоро.

Вона сіла на купу ріща, він

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

СКІЛЬКИ НАШИХ?

Американський Музей Природних Наук у Нью-Йорку подає в своїм річному звіті, що в 1935-тій році цей музей відвідало більше людей, як відвідало їх у котримнебудь з попередніх років. Було їх за рік 41 мільйонів 668 тисяч 809.

Цікаво було би знати, скільки між тими мільйонами людей, цікавих до знання природних наук, було українських людей?

ПАНИ, ЧИ РОБІТНИКИ?

Телеграфують з Голівуду, що там зорганізувалися письменники, що пишуть історії для фільмових підприємств. Між першими завданнями поставили заведення „закрыти шапи“, себто не пускати робити письменником тих людей, що не належать до цієї письменницької організації. Як відомо, „закрита шапа“ це правило робітничих юній.

Це буде дивно виглядати людям, що вважають письменників не за робітників, а за панів. Видно, що письменники з тим поглядом не годяться. Не важне тут те, що вони можуть робити в канцелярії. Не важне, що вони працюють переважно головою, а менше руками. І не важна навіть висота зарібки, бо письменник Руперт Гюз, що провадив першими зборами юній, певно заробляє не менше як 100,000 доларів на рік.

НОВІ ЧАСИ — НОВІ КНИЖКИ.

Запевняла одна бібліотекарка на недавній конвенції Американського Бібліотечного Союзу, котрий об'єднує людей, що спеціально присвятилися бібліотечному званню, що нішнє покоління навчилося читати, не зважаючи на те, що доводило їх стукотять машини до писання, гримають машини до роблення дір у сталі, ревуть поліційні сирени та співають радіові співаки.

„Таких людей“, — говорила вона, — не можете вдовольнити легкими книжками. Їм треба дати тяжкі книжки.“

Отже маємо тепер трояких людей: людей, що люблять тяжкі книжки, людей, що не люблять тяжких книжок, але люблять легкі книжки, та людей, що не люблять тяжких книжок, але й не люблять легких.

ПУСТЕ ДІЛО?

Може здаватися комусь, що справа читання книжки малаважна справа. Школа, освіта, наука, — пощо це все здалося?

Як за австрійського царя Посифа Другого пішов рух згори, щоби вчити селян, німецькі урядовці й польські пани стади писати цареві протести: „А мужикові нащо школа?“ — говорили в цих письмах. „З чого наші діти будуть жити, коли ще й мужик навчиться читати й писати?“

ЩЕ ОДНА РЕВОЛЮЦІЯ.

На конвенції Американського Психіатричного Союзу, що недавно тому відбувалася в місті Ст. Луїсі, один з учасників, д-р Джеймс Плент, що по званню є предсідником клінічної роботи в вязниці, подав цікаві факти про різкі перемиї в праці, які завела машинерія, а які, на його думку, такі далекосягли, що їх треба хрестити іменем революції (перевороту).

Він каже, що донедавна ще слабоумні сповняли в промишлях краю дуже пожиточну службу: вони обслуговували просту машинерію, що не вимагала високої інтелігенції, а робила монотонну роботу. Ці люди навіть надавалися до такої роботи краще, як інтелігентні робітники.

Д-р Плент каже, що підчас депресії проявилася тенденція

заступати ці машини, що роблять монотонну роботу, машинами вищого типу, що вже не можуть бути обслуговувані слабоумними людьми, бо вони вимагають для операції добре розвиненої людини.

ЗА ПОПРАВУ РАСИ.

У Нью-Йорку відбувався недавно конгрес Американського Евгеністичного Союзу. „Евгеніка“ — це штучно вивуване слово. Складається з двох грецьких слів: „ев“ — добре, та „генос“, рід, раса. Вживають його на означення науки про виховання здорового покоління.

На еугеністичнім конгресі говорено про такі справи: як поправити здоровля будучих дітей? Що треба завести в Злучених Державах для поправки раси? Чи є раси нижчі й вищі? Що робити з людьми нездоровими тілесно та небезпечними для громадянства? Які родичі дають краще потомство: ті, що хочуть мати дітей, чи ті, що мають дітей „з поняття обов'язку“? Чи добре для раси, коли родичі мають багато дітей? Чи добре для раси, як родичі мають обмежене число дітей?

Як видимо з самого перелічення питань, над котрими застановлявся еугеністичний конгрес, там порушували питання, про вагу котрих нам часто й не снілося.

НАЦІЯ Й ІНТЕЛІГЕНЦІЯ.

На еугеністичнім конгресі виступила між іншими пані Маргарета Сенгер, відома на весь світ провідниця руху за обмеження уродин, а майже зараз за нею говорив відомий лектор на філософській темі, Вил Дюрент, котрий говорив на зовсім протиную тему, а саме: як розбудити серед інтелігенції бажання жєнитися та бажання мати дітей.

Він говорив, що як інтелігенція не буде відроджуватися, себто не буде мати дітей, то неосвічені маси скоро заляють націю, а без інтелігенції вони дадуться скоро взятись за чуба всякого роду деспотам.

Виходило би з його виводів, що існування інтелігентної класи лежить не лишень в інтересі самої інтелігенції, але й в інтересі широких верств народа.

ПЕРЕДАННЯ КУЛЬТУРИ.

Дуже цікавий реферат на еугеністичнім конгресі виголосив д-р Артур Е. Морген, президент Антїюкїської колегії, котрий до певного ступня пішов у розріз з цілим конгресом.

Він говорив, що нині наука про виховання тілесно здорового покоління станула на такій висоті, що передавати чисто тілесні здорові прикмети батьків на дітей, вже не є таким важним питанням, як передавати з батьків на дітей культурну традицію.

Очевидно, він розумів культуру не вузько, а широко. Себто не ношення одежі, говорення певних пісень, а наставлення людей до певної поведінки в різних життєвих ситуаціях. Це він уважав малошо чи не за найважнішу справу в нинішнім вихованні молоді.

Однорівки.

На науці природи учитель оповідає про комахи, які живуть усього лише один день, а зовуться однорівки. Нараз один із учнів підносить два пальці вгору.

— Що ти хочеш спитати? — питається учитель.

— Спитатися я не хочу, прошу пана професора. Я хотів лише сказати, що ті комахи ціле життя мають уродини!

CARNEGIE HALL, 6th AVE. & 57th ST. NEW YORK CITY

Sunday, May 31st, 1936, at 8:15 P. M.

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКИХ ХОРІВ ІЗ НЬЮ-ЙОРКСЬКОЇ ОКРУГИ;

Хор Боян з Нью-Йорку, управитель Теодосій Каскїв; хор ім. Лисенка з Джерсі Сіті, упр. Василь Гела; Український Хор з Нью-Йорку, упр. Теодор Онуфрїн; Хор Української Молоді з Брукліна, упр. Василь Савицький; Боян з Рокжерсу, упр. Михайло Фатїк; Боян з Бейону, упр. Василь Мельничук; Боян з Елізабету, упр. Михайло Ядловський; хор ім. Кошиця з Пасейку, упр. Стефан Грабар

Разом 300 співаків

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ МУЗИКИ

ДЛЯ ВШАНУВАННЯ 70-ЛІТТЯ ЖИТТЯ І 35-ЛІТТЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГАЛИЦЬКОГО МИТРОПОЛИТА

АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Проф. ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

а під покровом Преосвященного КОНСТАНТИНА БОГАЧЕВСЬКОГО

НА ЗЕЛЕНІ СВЯТА, В НЕДІЛЮ, 31-ГО ТРАВНЯ 1936, В ГОД. 8:15 ВВЕЧІР

Крім хорів виступить теж артистка-скрипачка Любка Каскїв. Промови виголосять: о. Іван Ля Фардж, співредактор американського тижневика „Америка“; монсїньор Михайло Лявель, ген. вікарій нью-йоркської єпархії; а по українськи д-р Семен Демидчук.

БІЛЕТИ по ціні: 50 ц., \$1.00, \$1.50 і \$2.00 продають: українські парохії нью-йоркської округи, а крім того у Surma Book & Music Co., 103 Ave. A, Nash Bazar, 151 Ave. A, New York City; Rusalka Music Co., 11 Charlton St., Newark, N. J.; Labor Radio & Music Store, 229 Springfield Ave., Newark, N. J.; „Svoboda“, 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

Проситься закуповувати білети в час, бо білетова каса Карнегі Голл не зможе обслужити всіх гостей в останній хвилині. Концерт мусить розпочатися точно в означеній годині.

о. Филмон Гарнавський, почесний голова Комітету.

Теодосій Каскїв, голова Комітету Праці.

З українського життя в Америці

НЬЮ-ЙОРК, Н. Й. Франкові роковини.

Центральний Комітет Українських Національних Організацій відбув в неділю, 10. травня б. р., концерт в пам'ять 20-річчя смерті Івана Франка.

Концерт відкрив короткою промовою голова Ц. Комітету, п. М. Мурашко, зясовуючи загально велике значіння Франкових ідей в українському житті. Після того, проф. Кириченко виконав зі своїм хором „Слава Україні“ (слова розстріляного більшовиками поета Чупринки.), „Слава йому, слава!“ і „Журавлі“. Панна Оля Голубович відіграла на скрипці „Серенаду“ Шуберта, „Роздумування“ Жілія Мезонета і один народний мотив. Виконання молоді скрипачки випало дуже гарно, а публіка віднеслася до неї дуже симпатично. Акомпанювала пані Е. Шайб.

На решту точок першої частини програми концерту зложився: промова про Івана Франка, виголошена англійською мовою адвокатом В. Цільником, деклямація „Камеяри“ у виконанні пані С. Галичин та виступи мужеського хору ОДВУ проф. Кириченка. („Могила“ і „Вічний Революціонер“ Франка-Лисенка). Акомпанювала до пісні „Вічний Революціонер“ панна А. Полюга.

На другу частину випали виступи музичного ансамблю проф. М. О. Гайворонського, святочна промова д-ра Л. Мишуги й далші виконання хорів ОДВУ.

Орхестра проф. Гайворонського виконала цілу низку пісень знамих українських композиторів, як Д. Сичинський, М. Гайворонський, Я. Лопатинський, М. Леонтович, К. Стеценко. Не треба тут роз-

писуватись багато про композиційний талант нашого широкого званого композитора М. Гайворонського, бо про це всі знають. При п'яті була панно Ю. Геба. Разом з орхестрою виступила співачка з Джерсі Сіті, панна Марія Гела, й відспівала дуже вдатно кілька народних мотивів, за що публіка сердечно її витала.

Д-р Мишуга представив синтезу Франкової творчости, його особистости й тих впливів, які він мав на формування нової української генерації в краю, як теж на формування світогляду української імїрації в Америці. Це Франкові ученики були теж першими піонірами нашого національного руху в Америці.

Прихід Франка застав український народ у нечуваній неволі, саме тоді, коли на Східній Землях України замовкла була Шевченкова муза, коли жорстокий указ Валуєва одним замахом нищив усякі можливости розвою української національної культури під московським царатом. Тоді під впливом духа Франка і його незломної праці Галичина стає культурним Племоном українського національного відродження, стає носієм національно-державницької думки, яка вже незадовго спалахнула в національно-революційну стихію.

Далше прелегент перевів аналізу Франкових писань, його підходу до поодиноких верств українського народу та його аналізу наших хиб, що зробили нас спосібним до бунтів і сварів, а не до твердої боротьби за справжнє визволення й із справжнім ворогом.

Ліком на ці хвороби є на думку Франка, праця й служба для рідної нації. Франко теж дає нам образ того, хто може вести нарід. Франкові про-

відники мусять бути люди з прямолінійною душею й сильною волею! Щойно такі люди можуть бути учителями інших. Франко опрокидає як нежиттєве так звану „книжну мудрість“, себто ту інтелігенцію, яка має дильоми, але не знає, як жити з людьми та як боритися. Бєсїдник згадав за Франкову критику Маркса й Енгельса і тих, які в них хочуть шукати рятунку для українського народу.

За ціложиттєву боротьбу Франко творить новий тип українця, він основно перемінює національну психіку українця, він творить вже так зв. цілого чоловіка, який безпощадно нищить старого, цього перестрашеного й виявленого „русина“, який не поступив далі „Мир вам, браття“ і цей новий і цілий чоловік — це сила знання, це засіб тих життєвих правд, які нам так були чужими, які нам так болочо забракли передше.

Хор ОДВУ відспівав ще три пісні: „По синьому морю“, „Засяло сонце золоте“, „Живи, Україно“. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

співанням національного гимну. Треба згадати, що старанням Центрального Комітету вироблено пам'яткові відзначки Франка, які були роздавані при вході до Стейвєйсант Гайскул.

Слід відмітити ще це, що нью-йорське громадянство чисельністю присутніх не віддало Геневі такої пошани, на яку він заслугоє. Та Ц. Комітет, виконавці програми та тих п'ять чи шість соток громадян, що були — своє зроби. На святі була нагода почути, як має виглядати реальна народня праця, як теж почути що балі, забави і танці, на яких так повно нашої публіки, як теж пуста критика і шумні фрази та різні „гумбуги“ є далекі від цієї праці, яка в Франковім розумінні несе поступ і визволення з фізичної й духовної неволі.

— р—к.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

„Український День“.

Перший раз в історії нашої громади відбудеться у нас дня 30. травня „Український День“ заходом парохії св. Івана Хрестителя і українських злучених місцевих організацій та при співучасті Владки Кир Константина й українського духовенства.

„Український День“ зачнеться тержеством в Нью-Йорк Стейт Фейр Колісеум архієрейською Службою Божою. В часі Служби співатимуть хори. Досі зголосилися вже хори: з Рачестер, Бофало, Блек Рак, Обурн, Елмайра. Буде також українська банда з Рачестер.

По святочній церемонії буде обід з святочними привітаннями, концерт хорів в числі 200 осіб; виступ українських танцюристів зі школи п. Авраменка, змагання бєзболівних дружин, а на кінець буде коронування найпопулярнішої дівчини. На святі будуть також визначні американські гості.

„Український День“ призначений на те, щоби сполучити українське імя серед чужинців та при тім допомогти фінансово Українській Вишій Школі, Українському Музеєві й бібліотеці в Стємфорді, Конн.

Гаврїї Туркєвич.

ПОДЯКА

Складаємо сердечну подяку головним і відділовим урядникам У. Н. Союзу за шкєре виплачення нам посмертного по бл. п. синови Йосифові Балухові, членові молодечого Союзу, від. 155 в Перт Амбой, Н. Дж. Взиваємо всіх родичів, котрі ще не мають вписаних своїх дітей в У. Н. Союзі, щоби вписали їх якнайскорше, бо жадна організація не дає такої помочі як Батько Союз.

Катєрина й Іван Балух родичі.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

УВАГА! СИРАКЮЗ, Н. Й. УВАГА!

СТАРАННЯМ СЕЛЯН ПІДГАЄЦЬКОГО ПОВІТУ

УКРАЇНСЬКЕ СТАРОКРАЄВЕ

ВЕСІЛЛЯ

В СУБОТУ І В НЕДІЛЮ, 23. І 24. ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 Р.

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,

1317 W. FAYETTE STREET.

В суботу весілля зачнеться в годині 7-мїй вєчєром, в неділю буде закінчення весілля в 6-тїй годині ввєчїр до пізної ночі. У весілю виступає 40 осіб в українських строях при сєльській краєвій музїці.

Вступ в суботу і неділю 60 ц. Хто прийде лишє в неділю 35 ц. Дїти 10 ц.

На це весілля запрошуємо сиракєзьку і околицьну шановну українську громаду до численної участі. Вєсь дохід призначений на допомогу У. Н. Домови.

За Комітет: Т. Яворський, Л. Кїт, Т. Каменюк.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПАРОХІЯЛЬНА БАНДА

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

ПОЛУЧЕНІЙ З БАЛЕМ

В СУБОТУ, ДНЯ 23-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ

В УКРАЇНСЬКОМУ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,

975 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

Початок в годині 7-мїй ввєчїр. — Вступ 25 центів.

Запрошуємо всі Братства, Товариства, Церквиства і уєсь український загаль до численної участі. Члєни банди, ваші діти, перший раз виступатимуть на сцені в музичних уніформах українського народнього строю. Вєсь дохід призначений на розбудову банди. — Комітет Української Банди.

ВОВЧУР РЯТУЄ.

Це оповідає відомий норвєзький подорожник Оляф Свен Ганусєн:

Я мїг би подати дуже багато прикладів второпности та посвятї собак, одначє згадаю тільки один такий, найцікавіший.

П'ять молодих лєщєтарів із Парижа пустилися на небезпечний вершок Галїбіє. Вєсь час по дорозі на гору шалїла снїговія. Нєщастя хотїло, що один із лєщєтарів зломив собі ногу. Тому, що снїг у тому місці доходив до висоти трох метрів, лєщєтарі не могли забрати з собою раненого товариша, що називався Рудєй. Вони викопали в снїгу яму й покляли туди раненого товариша. Один лєщєтар лишився при раненому, два останні подалися до місцевості Пєлюар, щоби покликати допомогу.

Не зважаючи на велику снїговїю та 3Q-ступєнний мороз, пустився на допомогу Рудєйові відділ вїйска. Одначє й

він не мїг забрати з собою раненого. Його знов полишили на ніч під доглядом одного товариша. На другий день приїшов другий відділ вїйска. Вояки покляли Рудєя на санки й пустилися в дорозу. Одначє санки подорозі зломилися. Рудєя знову лишили на ніч під самим небом. Тєпер мав пильнувати його великий вовчур, що його привєли з собою вояки.

Цей вовчур положився на Рудєя й цілу ніч грів його своїм теплим тілом та кожухом. Вояки, вертаючись до Валюар, повідоморозували руки й ноги. Їх командант не дозволив їм більше йти в гори. Замість тих пустилися на рятунок Рудєя два англїйські провідники. Щойно вони забрали Рудєя на ношах додому.

Осьтак вовчур урятував життя лєщєтарєві.

При грї в картї. — Колиб я не мав дозволу виховання, то сказав би вам, що ви граєте, як скінчений ідіот.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА., І ОКОЛИЦЯ: ВСІ НА СВЯТО ІВАНА ФРАНКА!

ЗАХОДАМИ ТОВАРИСТВА ім. ІВАНА ФРАНКА, ВІД. 83 У. Н. СОЮЗУ, І ЗЛУЧЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУДЕТЬСЯ

КОНЦЕРТ В ПАМ'ЯТЬ ІВАНА ФРАНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ ГОРОЖАН,

849 NORTH FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

Початок година 6-та ввєчїр.

На концертї буде рїзкозміанїтнє святочнє програмє, виконанє місцевими і позамісцевими сїдами.

Святочну промову виголосить: д-р ЛУКА МИШУГА.

Прїйїм уєї, щєб пригадати собі велику науку Того, що заповїв нам, що:

..... Судьба сповнїтсья долая,

І швидко власть чужа пропаде з сього поля.

Не стане тих, що днєсь на нас наругу зводять,

І сєзнєє сила їх, мов мгли нічні проходять.

Святочний Комітет.

ПОЗІР! СІРАКЮЗ, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

НАРОХІЯ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ І ЗЛУЧЕНІ УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСТА СІРАКЮЗ, Н. Й.

при співучасті українських парохій і організацій з Обори, Рочестер, Бофало, Лакана, Ланкестер, Найгара Фалс, Елмайра, Бінгемптон, Ром, Ютика, Геркімер, Когос, Амстердам, Водервайт, Трой, Фултон, Манчестер і Сейр, Па.

Український День

В СУБОТУ, ДНЯ 30-ГО ТРАВНЯ 1936 Р. (MEMORIAL DAY)

В NEW YORK STATE FAIR COLISEUM, SYRACUSE, N. Y.

ПРОГРАМА СВЯТА:

1. Архієрейська Служба Божа в 10-ій годині (Стандарт Тайм). Співатимуть церковні хори доколичних парохій під проводом учителя п. Йосифа Заяця.
  2. Святочний Обід в 1-ій годині.
  3. По обіді Концерт хорів, української банди з Рочестер, виступ українських танцюристів, змагання спортивних дружин в бейсбол і коронування найпопулярнішої української дівчини "Королевою Українського Дня".
- Весь дохід призначений на поміч Українській Вищій Школі, Українській Бібліотеці і Українському Музеєві в Стемфорд, Конн.
- До численної участі в цьому Українському Дні запрошуємо всіх місцевих громадян і організацій, як також ближчі і дальші парохії і організації.
- За Комітет: о. Мих. Кузів, Іван Пігуляк, Віктор Осухівський, Михайло Каній.

Тому кілька днів з-де-легкого піскового Атару прийшли до села кілька маврів із каравану верблюдів закупити просо. Один із них не витримав лихоманки (фебри), яка майже все вбивча для тих синів пустині, та помер.

Небаром похоронний похід дійшов до горба й помало стали пригтовлятися. Загадковий і риводушний на все марабу ливово сів на піску та став із брудного, закопченого чайника поливати й мити ноги й руки, що коначе до відмовлювання молитви. Трохи подальше під кристалним деревом покладав небіжчика. Кілька муринів розпалили вогонь, щоб загригти воду в старій, позаніганій бляшанці від бензини. Два чоловіки почали копати гріб.

Марабу відсунув чайник, присів, потер лице піском, встав, простягнув обі долони на схід; вівзав Аллага, потім уклія і став чолом доторкати землі. Почали молитви.

Тоді розвинули мату, принесли амулет покійника та поклади коло нього. Приятель покійника став починаючи від ніг, обмивати теплою водою небіжчикове тіло. Це одинока нагода тай то по смерті, що вода доторкається маврового тіла. За життя ніколи. Одначе не може вірний визнавець пророка станути перед лицем Аллага брудний як за життя! Як трупа обмили, поклади на шматку білого дешевого перкалю. Приятель незручно засилив голку та поволеньки взявся зашивати небіжчика.

Коли прийшлося останню річ небіжчикова вкласти в руку, зложено на грудях, мавр заплакав. Велика кучерява чуприна, вимащена маслом, тряслася від плачу. Плавав, одначе не переривав своєї праці, хіба тоді, коли треба було витерти ніс, а пальці втирав в одяг по-

В НЕДІЛЮ, УВАГА! НЬО ЙОРК, БРУКЛІН, АСТОРІЯ, ЛОНГ АЙЛЕНД! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА СВ. ЮРА В НЬО ЙОРКУ, Н. Й.

24 ТРАВНЯ 1936

(SUNDAY MAY 24, 1936)

ВЕЛИКИЙ МАЙОВИЙ ПІКНІК

В BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I., N. Y.
ПОЧАТОК в годині 10-їй рано. ВСТУП 50 центів.

Шановні Громадяни! Приходіть громадно і знайомих кличе для скріплення сили і духа. Особливо в маєвній часі, коли цвіги, листя і трава в повноті сили і краси, на які приємно глянути, а притім гарно забавимося до пізної ночі! Українська музика пана Сербинського вдовольнить всіх учасників. Смачні і свіжі перекуски та напитки, просимо замовити тільки в нас, де відповідно буде прибрано бара і столи в самім парку, бо дохід з того йде на розвій школи. Просимо громадянство о шире попєртя. За чесну обслугу ручить ШКІЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

Осел.

На лекції природи питається інспектор учнів, як завеликий є осел.

Ученик: Такий великий, як пан інспектор.

Другий ученик: О, ні! Такого великого осла, як пан інспектор, то в цілім світі нема!

МУРИНСЬКИЙ ПОХОРОН

Подорожник Джан Стекен помітив в англійських часописах обширний опис із свого побуту в Африці над рікою Сенегалу. Подаємо тут частину опису: муринський похорон.

Захриплий протяжний голос марабу (дервіш-духовник), що взивав вірних до молитви, перервав нічну тишину малого муринського села над скельним берегом Сенегалу. Світало. Червоне сонце кинуло перші промінні на скелісті гори, окутані шемрякою, освітило плянтації проса, порозкидані у стіп грів. У селі від самого світанку рух. Відгосопступ, що в них товчуть з балачкою сварливих муринок, рев худоби, що виходить із загород і йде помало на майдан коло села, щоб разом піти в степ — усе це наче ранішня мелодія кожного муринського села.

На стежці серед високих високих трав, що веде зі села до недалекого горба, зарослого наче ліском мімозоватих дерев, показався гурток людей. Чотири з них попереду несуть щось тяжке, завинене в мату.

Це похорон. За небіжчиком ступає марабу, несе в вижолбленій дині амулет покійника, завинений у вату. Крім того кожний з похоронного походу несе щось: рискаль, мату, чайник, бляшанку з консерв і т. і.

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ТОВАРИСТВА ЖІНОЧОЇ ПОМОЧІ В НЬО ЙОРКУ

відбудеться:

ПЕРШИЙ МАЙОВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 23-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 7-мій вечір. — Вступ 40 центів.

Запрошуємо всіх Громадян з Нью Йорку і околиці на цей наш Баль і вивеняємо, що при добрій і знаній оркестрі Сімена весело проведеде вечір. За значуємо, що буде також несподіванка гарно вишного ручника.

За добру забаву ручить Комітет.

Приятелі.

— Знаєш, цей Бодьо не людина, а худоба! Останній шубравець!...

— Ти маєш рацію. Я про нього те саме думаю...

— Ти також? А ти йому скільки винен?

ЩО ВАШ СОН ГОВОРІТЬ? — ЯКИЙ ЙОГО НУМЕР?

Найновіше пояснення снів з ТРОМА числами знайдете в новім українськім шойно виданім

СОННИКУ У ЄГИПЕТСЬКО-ВАВИЛОНСЬКІМ

ПЕРШИЙ ТОГО РОДА УКРАЇНСЬКИЙ СОННИК, ЗА ЯКИМ ВИ ДАВНО ШУКАЛИ

Крім пояснення снів знайдете там Воротення з руки — Хіромантия; Френольогія — Фізіогномія — Бороження уродин і т. д.

Ціна лиш 30 центів.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що цей сонник вже на ВЕЧЕРПАННЮ.

Тому як Ви хочете мати цей сонник з ТРОМА нумерами, то сейчас вложіть до конверти з шістьма (стемпсів не висилайте) подайте свою адресу і вишліть до:

KULYNITCH PRINTING CO.,
418 East 9th Street, New York, N. Y.

ПОСМЕРТНА ЗГІДКА.

Дня 16. травня помер в 53 році життя ПЕТРО ДЕМКОВИЧ, член тов. ім. Тараса Шевченка, в'їдлі 176 У. Н. Союзу в Шкаго, Ілл.

Покійний родився в селі Добра, пов. Сянік. До У. Н. Союзу вступив в 1916 р. Оставив жінку Анну і четверо дітей: Олену, Мирославу, Степана й Івана.

В. Й. П.

У подружжю підприємстві.

— Ви мені обіцяли 30-літню вдову, а тепер показується, що вона має 52 роки. Цеж обман!

— Деж там! Я даю вам чесне слово, що вже є 30 літ, як вона повдовіла!

— Чий то жарт, що ти перед хвилиною оповідав?

— Таж це мій власний!

— Що ти кажеш — то ти мусиш бути далеко старший, ніж виглядаєш...

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Проф. ОЛ. КОШИЦЬ пошукує на літо на фармі 2 умовлявані кімнати, або одну велику на два ліжка з правом живити кухню. Бажаю спокійне, сухе, рівне місце й дерева біля хати. Про ціну, сполучення з Нью Йорком, й умови подавати докладно на адресу:

Prof. A. KOSHETZ,
565 W. 139 St., Apt. 62, New York.

НА ПРОДАЖ або до випайбу 15-акрова ФАРМА, малий деревляний дім і модерна барна 20x40, або в замину за хату вартости \$3,500, на Лонг Айленді яких 20 миль від Нью Йорку. Пишіть до:

O. RYZUK,
Union & Dante Ave., Vineland, N. J.

ПОТРІБНО РОБИТНИКА на фарму, котрий уміє дойти корови і робити кіними. \$20 на місяць харчі і помешкання. Хто хоче, то прошу пишіть на цей адрес:

JACOB TIMOSHCHUK,
Box 25, Arkville, N. Y.

ЖЕРТВИ ШЛУНКОВОГО БОЛІКА, спричинений газом болік, нестерпности — пощо терпите? На скору пільгу дістаньте безплатний зразок UDGA, лікарську рецепту в аптеках ГОЛЬБА.

ДАРМ ВИШЛЕМО кождому зразок (sample) Карпатського Чаю з найлішого гірського лілля, на недомогання жолудка, кишок, печінки і нирок. Пришліть свій і Вашні знайомих адрес до:

UKRAINIAN BAZAAR,
97 Avenue A, New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12, вечір від 8, а в неділі рано від 10 до 12.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найлішого сребристі сталі, коса довга 32 ціли, важить поверх фунта, за однини поклєпанням косить пару дів. Коса вузка ціна \$2.25, коса широка \$2.50 з пересилкою. Перстені до коси подвійний 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брус 25 ц. Серп з зубами \$1.00. Замовлення враз з грошми посилаєть на адресу:

UKRAINIAN BAZAR
97 AVENUE A, NEAR 6th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Напишіть іше ший про пораду і поміч до того добре шлюкого дробського астрольга, ворожбитта з долони і місячного читача. Лише залучіть на \$1.00 моні ордер, запитаєте чотири питання про пропанні своєвкі, загублені речі, любов, подружжя, бизнес або якийнебудь інший предмет. Не забудьте посипити про мій безплатний несподіваний дарунок. Подайте конечно день і місяць вашого народження. Пишіть по англійськи. Завіть до проф. Дж. Р. Растушч. Особи, що мешкають у Джерсі Сіті або в околиці, мусять прийти до офісу. Як прийдемо, ми скажемо вам ваше ім'я і назвине, дамо вам пораду і вську поміч, яка вам потрібна. Замовте собі телефонний день прийому.

Delaware 3-5904.

Office: 383 JACKSON AVE., Cor. of Edge Ave. (over Meat Market), JERSEY CITY, N. J. 84-90

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА.

Ступнево, як нетри вкривалися темрявою, Дік тревожно завважував: „Краще буде, коли ми не будемо запускатися задалеко“. „Ще лиш трохи далі“, відповідав Док. „Можже ми знайдемо якась село“. „А що буде, коли у тому селі ми знайдемо людодів?“ „Смійся з того! — відповідав американський хлопчина. Людодів вже на світі нема“.

„А ти може залякався?“ „Я залякався?“ — відповів Дік ображено. „Коли так ти думаєш, то ідім вперед“. Док пішов відважно попереду, розпихавши кущі, що денеде засланяли стежку. Втім перед ними розкрився досить добре втовчений шлях. Вони пішли ним далі. „Диви!“ — закричав нагло Дік, вказуючи на дереву.

Док глянув угору і побачив малпу, що з цікавістю оглядала непрошених гостей. Малпа почала щось скреготати до інших, що сиділи поруч неї. „Мій кузнін Тарзан зрозумів би їх мову“, замінив Дік. „Можливо, що колись він нас також навчить тої штуки“, відповів Док.

Як хлопці зблизилися, малпи з вереском перескакували на інші дерева. Дік і Док ішли все далі й далі, заглиблені у своїх гадках, та забуваючи про все те, що полишили позаду. В задумі вони забули навіть лишати сліди за собою, щоб опісля могли повернутись назад, звідки вийшли.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄТЬ ПОХОРОНАМИ В БРОУК, БРОУКЛІН, НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.